

LUNDS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

Manlighet Under Hot

Kommer män att ändra beteende under maskulinitetshot?

Marcus Lithander & Linda Lopar

Kandidatuppsats 2011

Handledare: Una Tellhed & Samantha Sinclair

Abstract

Tidigare forskning har visat att när mäns manlighet ifrågasätts genom ett så kallat maskulinitetshot, så kommer de tillfälligt att bete sig mer stereotypt manligt (Vandello, Bosson, Cohen, Burnaford & Weaver, 2008). Detta för att försöka visa inför andra män att de tillhör ingruppen män. I denna studie undersökte vi om maskulinitetshot kommer att få män att bli mer risktagande och mer intresserade av att agera som ledare, två stereotyp maskulina beteenden. Vi undersökte vidare om män är mer riskbenägna och mer intresserade av att agera som ledare än kvinnor, vilket tidigare forskning har visat. Resultaten visade ingen effekt av maskulinitetshot men signifikanta könsskillnader i riskbenägenhet och ledarskapsvilja hittades.

Keywords: identitetshot, könsskillnader, risk, ledarskap

Manlig Risk och Ledarskap: Kommer män att ändra beteende under maskulinitetshot?

“A woman simply is, but a man must become. Masculinity is risky and elusive. It is achieved by a revolt from woman, and it is confirmed only by other men. Manhood coerced into sensitivity is no manhood at all”.

- Camille Paglia

Precis som citatet från Camille Paglia berättar så har det visat sig att manlighet ses som en ytterst osäker egenskap som ständigt måste bevisas och bekräftas genom typiskt manligt beteende. Då manlighet har visat sig vara av yttersta skörhet och lättare kan gå förlorad än kvinnlighet, kan denna skörhet leda till att män lättare blir maskulinitetshotade än kvinnor femininitetshotade (Vandello, Bosson, Cohen, Burnaford & Weaver, 2008). Forskning visar att när män får sin manlighet utmanad genom ett maskulinitetshot, som på olika sätt ifrågasätter deras manlighet, kan det resultera i att män försöker hävda sin manlighet genom att utföra beteende som är typsiskt manliga för att bevisa för omgivningen att de är manliga (Bosson, Vandello, Burnaford, Weaver & Wasti, 2009). Maskulinitetshot kan till exempel leda till att män kommer att välja en aggressiv boxningsaktivitet hellre än en icke aggressiv pusselaktivitet, då boxningsaktiviteten ses som mer manlig än pusselaktiviteten. Män som maskulinitetshotats kommer även att slå med större styrka, jämfört med män som inte blivit maskulinitetshotade, för att försöka bevisa sin manlighet (Bosson et al., 2009).

Då tidigare forskning har visat att ett maskulinitetshot kan få effekt på manligt beteende, genom att män försöker hävda sin manlighet när de får den hotad, så är avsikten med denna studie att undersöka om maskulinitetshot kommer att göra män mer risktagande och få ett ökat intressen att agera som ledare, detta eftersom risktagande (Prentice & Carranza, 2002) och ledarskap (Offermann, Kennedy & Wirtz, 1994) är förknippat med manlighet. Studien ämnar även undersöka om det uppstår könsskillnader i risktagande och ledarskap, därför finns inte enbart män med i studien utan även kvinnor.

Identitetshot och maskulinitetshot

Social identity theory (SIT) menar att människor är benägna att se hela sin sociala grupp som att den på ett positivt sätt skiljer sig från andra sociala grupper (Tajfel & Turner, 1986). Vidare förklarar SIT varför människor tenderar att bekräfta de positiva egenskaper som finns för deras egen grupp, den så kallade ingruppen. När personer tillhör en grupp så kommer de vilja se sin grupp som bättre än andra, och därmed kommer ingruppen att värderas högt hos dess gruppmedlemmar. Hur mycket någon anser sig tillhöra en grupp påverkar i hur stor

utsträckning de vill stå för gruppens åsikter och egenskaper samt försvara gruppen som helhet (Doosje & Ellemers, 1997). När ett hot mot ingruppen inträffar, såsom en tillskrivning av egenskaper som inte stämmer överens med den egna bilden, kan gruppmedlemmar som högt identifierar sig med gruppen se till att skydda hela gruppens identitet. De som inte identifierar sig särskilt mycket med gruppen kan istället sträva efter att skydda den egna individuella identiteten (Doosje & Ellemers, 1997). Om ett hot skulle uppstå så vill en person med en stark identifikation med en grupp försvara gruppens egenskaper, och eftersom personen också ser sig själv som en del av gruppen kommer försvaret inte endast handla om att försvara gruppens egenskaper utan det kan även ses som ett försvar mot den egna identiteten. Till exempel så kan män som högt identifierar sig med ingruppen män vilja lyfta fram egenskaper som ses som positiva av ingruppen, och som är typiska för ingruppen män. Exempel på egenskaper som ses som positiva av ingruppen män är till exempel risktagande (Prentice & Carranza, 2002) och ledarskap (Offermann, Kennedy & Wirtz, 1994).

Personer som blir felaktigt klassificerade upplever ibland personliga konsekvenser såsom depression, känsla av skam och en sämre syn på sig själv på grund av oförmågan att leva upp till sina egna och gruppens krav (Blanton & Christie, 2003). Utöver detta så kan de påverkas av gruppens ogillande (Blanton & Christie, 2003). När det skapas en motsättning mellan hur omgivningen uppfattar en persons egenskaper och hur personen själv uppfattar sina egenskaper så kommer en ofrivillig psykologisk inre motsättning att skapas som kommer att leda till ångest och osäkerhet (Blanton & Christie, 2003). Män som får höra att de inte är särskilt manliga kan därför känna ångest och osäkerhet då det uppstår en motsättning mellan hur de uppfattas och hur de vill uppfattas. Känslan av att bli felklassificerad, med den ångest och osäkerhet som det framkallar, kan motivera personer att agera på ett sätt som gör att motsättning mellan deras egen och andras uppfattning om dem själva kommer att minska (Swann, Stein-Seroussi, & Giesler, 1992).

Att män upplever oro och osäkerhet av att få sin manlighet hotad har visats i en studie där män gavs falsk feedback på ett test som handlade om manliga och kvinnliga egenskaper (Vandello et al., 2008). I studien fick hälften av männen veta att de hade svarat på ett sätt som var typiskt kvinnligt, och hälften att de svarat på ett sätt som var typiskt manligt. Efter det fyllde de i en enkät som de trodde var orelaterad till den första undersökningen. Enkäten gick ut på att fylla i saknade bokstäver i ord som kunde bilda både ångestrelaterade ord och ord som inte var relaterade till ångest, detta för att mäta upplevd ångest av den falska feedbacken. Resultatet visade att män upplevde större ångest, när de fick falsk feedback som sa att de hade

svarat på ett sätt som var typiskt kvinnligt, än män som fått falsk feedback att de svarat på ett typiskt manligt sätt, och på så sätt blivit felaktigt klassificerade (Vandello et al., 2008)

Ytterligare en effekt av felaktig klassificering kan uppkomma när gruppmedlemmar som högt identifierar sig med gruppen och vars ”typiska egenskaper” för gruppen har blivit hotad, kan försöka att bli ”bra” gruppmedlemmar genom att hitta sätt att bidra till ingruppsidentiteten (Schmitt & Branscombe, 2001). Till exempel så kommer personer som fått sitt gruppmedlemskap ifrågasatt att försöka övertyga andra gruppmedlemmar om att de tillhör ingruppen genom att öka grupptypiskt beteende. Detta kan bland annat ses i Bosson et al. (2009) studie där det framkom att män, när de fick sin manlighet hotad, visade mer aggressiva tendenser, detta för att inför andra återställa sin manlighet. I studierna som genomfördes så fick män antingen fläta hår på en peruk eller fläta tre rep som satt fast på en plank. De fick instruktioner om att de skulle bli filmade och att inspelningen senare skulle visas för 10 till 20 personer, detta för att få känslan av offentlighet. Efter fem minuter fick undersökingsdeltagarna välja mellan att slå på en ”punching pad” eller att skjuta basketbollar i en basketkorg. Män som fick fläta hår på peruken, och därmed utförde en handling som ifrågasatte deras manlighet (Bosson, Prewitt-Freilino, & Taylor, 2005), valde i större utsträckning att slå på en ”punching pad” och slog generellt hårdare för att bevisa för andra sin manlighet, än de män som utfört den könsneutrala uppgiften att fläta rep (Bosson et al., 2009).

Det går även att se i en annan studie, av Vandello et al. (2008) att när män fick feedback från ett test om könsidentitet, som sa att de inte var på samma nivå som andra män, så visade de en ökad ängslan och ökning av hotrelaterade tankar, samt en ökad önskan att dölja feedbacken för andra. De hävdade även att de skulle göra bättre ifrån sig om de i framtiden fick göra ett test igen om könsidentitet. Studien visade även att när män fick sin manlighet hotad så visade de på en ökad mottaglighet för fysiskt aggressiva tankar, för att demonstrera sin manlighet (Vandello et al., 2008).

Denna studie ämnar undersöka hur ett ifrågasättande av individers gruppmedlemskap kommer att påverka deras beteende genom att uttrycka grupptypiska beteenden.

En typ av överdrivna beteenden kan uppstå hos gruppmedlemmar som högt identifierar sig med en grupp, men inte än har blivit bekräftade som äkta medlemmar. Dessa kommer att beskriva sig själva som att de innehar egenskaper som de tror den önskade gruppen har (Wicklund & Braun, 1987). Detta skulle kunna resultera i att pojkar, som vill tillhöra ingruppen män, men som inte blivit bekräftade som äkta gruppmedlemmar kommer att låtsas

ha egenskaper som de tror att män har. Till exempel om pojkar tror att män ska vara risktagande, så kommer de beskriva sig själva som väldigt risktagande.

Det finns dock ett uppenbart undantag för den generella tendensen om ingruppfavorisering och det är en så kallad "black sheep effect" eller direkt översatt "svarta får-effekt". När en person i den egna gruppen utför ett beteende som ses som negativt, kommer personen dömas hårdare av ingruppmedlemmarna jämfört med om en person i en utgrupp skulle utfört samma negativa beteende (Marques, Yzerbyt & Leyens, 1988). Detta fenomen inträffar på grund av att personens negativa beteende inte stämmer överens med den positiva självbilden som gruppen har om sig själva. Därför ses personer i gruppen med ett felaktigt beteende mer negativt jämfört med personer i utgruppen som skulle utfört samma beteende, då det inte är lika viktigt för gruppen med ett acceptabelt beteende i utgruppen (Marques, Yzerbyt & Leyens, 1988). "Svarta får-effekten" blir ett effektivt sätt att skydda den egna gruppen genom att förflytta negativa egenskaper till enskilda individer. Effekten kan också bidra med att öka trycket för medlemmar i gruppen att anpassa sig till gruppens egenskaper och standarder, detta för att gruppen ska kunna upprätthålla en social identitet som är positiv (Marques & Paez, 1994). Till exempel så kommer män som utför beteende som inte stämmer överens med gruppens värderingar, såsom typiskt feminina beteende som att fläta hår (Bosson et al., 2005), att dömas hårdare av gruppen än om en person i en utgrupp utfört samma beteende. Det går att diskutera att "svarta får-effekten" kan leda till att män försöker undvika att utföra beteenden som inte anses tillhöra gruppen för att slippa bli felaktigt bedömda och klassificerade, vilket kan leda till en exkludering från gruppen.

Det finns olika sätt att bedöma vad som klassificeras som beteenden som inte är typiska för gruppen, och det är lätt att felklassificera någons gruppmedlemskap när kriterierna för kännetecknandet är svaga och svåra att känna igen. Till exempel så kommer inte en smal person att felaktigt klassificeras som överviktig då kriterierna för överviktiga är relativt lätta att känna igen (Jones, Farina, Hastorf, Marcus, Miller & Scott, 1984). Däremot så är det lättare att felaktigt klassificera personer som till exempel omanliga, då kriterierna för manlighet inte är särskilt tydliga och måste bevisas genom handling. En person som utför eller beter sig feminint i en viss situation kan klassificeras som omanlig. Om ett icke typiskt beteende utförs är det lätt att felklassificering sker (Blinde & Taub, 1992; Crocker et al., 1998; Rudman & Fairchild, 2004; Swim, Ferguson & Hyers, 1999). En annan studie som tar upp effekter som kan uppkomma när individer riskerar att bli felklassificerade, är Bosson, Taylor och Prewitt-Freilino (2006). Deltagarna fick i denna studie föreställa sig att utföra ett beteende som var typiskt för det motsatta könet. De fick sedan föreställa sig detta beteende

inför olika typer av grupper såsom sin egen familj, inför en stor/liten grupp åskådare, inför grupper som bestod endast av män eller endast av kvinnor. Resultaten visade att män upplevde ett större obehag när de visualiserade att de utförde ett kvinnligt beteende. Intressant var också att detta obehag ökade när deltagarna hypotetiskt utförde beteendet inför andra män och inför stora grupper. Obehaget att utföra ett icke typiskt beteende ökar alltså med antal åskådare, och dessutom ökar obehaget hos män när de föreställer sig att åskådarna bestå till större del av män. Tidigare forskning av Bosson et al. (2005) visar också att försökspersoner som innan de utfört ett feminint beteende kunnat uttrycka att de ”inte var homosexuella”, inte drabbats av samma obehag som män som inte fått uttrycka detta. Det är alltså möjligt att minska obehag om det innan utfört beteende, som kan hota identiteten, är möjligt att uttala att man inte tillhör den grupp som det är möjligt att felklassificeras till (Bosson et al., 2005). Detta kan bero på att det finns sociala konstruktioner om hur män och kvinnor ska bete sig (Bakan, 1966) och eftersom felklassificering är något som individer försöker undvika i högsta mån (e.g. Bosson et al., 2009; Swann, Stein-Seroussi, & Giesler, 1992; Vandello et al., 2008) så kan ett uttalande om att man inte tillhör en utgrupp minska risken för felklassificering.

Sociala konstruktioner om hur män och kvinnor ska bete sig brukar förklaras genom ”agency” och ”communion”. Bakan (1966) menar att agency relaterar till motivationen att sträva efter kontroll och makt över andra, där effektivitet, säkerhet och skicklighet är betonat. Communion relaterar till motivationen att komma överens med andra och att skapa sociala relationer, med betoning på anknytning och jämvikt (Bakan, 1966). Eagly (1987) menar att män förväntas vara ”agentic” (till exempel säkra och kontrollerande), och kvinnor förväntas vara ”communal” (till exempel hjälpfulla och försiktiga). När personer betar sig på ett sätt som strider mot den sociala konstruktionen om hur män och kvinnor ska bete sig, riskerar de att bli negativt bedömda av andra. Om de däremot betar sig på ett sätt som anses typiskt för deras grupp så kommer de bli positivt bedömda av andra (Eagly, 1987; Eagly, Wood, & Diekmann, 2000). Det betyder att män som betar sig på ett sätt som anses typiskt manligt kommer att bli positivt bedömda av andra, medan män som betar sig på ett sätt som strider mot vad som anses vara typiskt manligt, kommer att bli negativt bedömda av andra.

Manlighetens utveckling

Hur kommer det sig att manlighet är skörare och lättare att hota än kvinnlighet? Förklaringen skulle dels kunna ligga i hur manlighet har utvecklats ur ett evolutionärt perspektiv, samt hur manlighet utvecklats genom sociala konstruktioner om hur män och kvinnor ska vara och bete sig.

Ur ett evolutionärt perspektiv så är skörhet i manligheten något som skulle kunna förklaras med att den manliga statusen förr skilde sig från den kvinnliga genom att den manliga statusen var betydligt mer känslig för inomkönsstridigheter om fortplantning (Buss, 1998; Buss & Schmitt, 1993; Geary, 1998). Kvinnorna hade inte samma inomkönsstrid om status, då teorin menar att de flesta kvinnor kunde få en partner oavsett status, medan en man med låg status kunde bli utan partner. Hög status hade på så vis en direkt effekt för männens fortplantning medan statusfaktorn inte var avgörande för kvinnors fortplantning på samma sätt (Wilson & Daly, 1992). Ett sätt för män att vinna status kunde vara att utföra riskfyllda beteenden, som om de lyckades, kunde ge mycket status i gruppen. Exempel på sådant beteende skulle kunna vara farlig jakt som kunde leda till resurser och status (Eagly, 1987; Eagly & Wood; 1999; Wood & Eagly, 2002). Att sedan offentligt visa sin framgång var direkt fördelaktigt för att visa sin manlighet och status, som i sin tur kunde leda till en ökad möjlighet för fortplantning (Symons, 1995). Det går att spekulera om att den evolutionära teorin, om att riskfyllt beteende, som jakt till exempel, skulle resultera i hög status, kan förklara varför riskfyllt beteende är förknippat med manlighet idag.

Manlighetens skörhet kan även utvecklats genom sociala konstruktioner om hur män och kvinnor skall vara och bete sig. I en studie av Vandello et al. (2008) gick det att se att både män och kvinnor i USA ansåg att manlighet, till skillnad från kvinnlighet var osäker och behövde uppnås och bekräftas. Resultaten visade att även om både manlighet och kvinnlighet inträffar genom fysiska och biologiska milstolpar så kräver manlighet även andra sociala bedrifter. Detta kan betyda att manlighet ses som flyktigare än kvinnlighet. Vandello et al. (2008) visade även att personer hade lättare att förstå påståendet ”att inte längre vara en man”, än påståendet ”att inte längre vara en kvinna”. Undersökningsdeltagarna tolkade påståendet ”att inte längre vara en man”, med att förlorandet av manlighet hade att göra med att personen inte längre hade de egenskaper som sociala konstruktioner säger att män ska ha, medan påståendet ”att inte längre vara kvinna” hade att göra med att kvinnligheten hade förlorats genom en fysisk förlust, till exempel genom en operation. Detta tyder på att manlighet ses som en relativt flyktig status, som uppnås genom att inneha de egenskaper som enligt sociala konstruktioner män ska ha. Kvinnlighet däremot kan ses som en relativt stabil status, som, om den kan gå förlorad, förloras genom fysiska eller biologiska förändringar. Vidare visade undersökningen att kvinnor som inte kunde få barn ändå inte sågs som om att de hade förlorat sin kvinnlighet. Förmågan att få barn sågs däremot som ett sätt för män att bevisa sin manlighet (Vandello et al., 2008).

Både evolutionära teorier och sociala konstruktioner kan ha föranlett manlighet som finns idag och hur manlighet blivit en mer ostadig egenskap att inneha jämfört med kvinnlighet (Vandello et al., 2008). Det finns idag en social konstruktion för hur män skall bete sig, vilket kan resultera i att män ofta reagerar defensivt när de får sin manlighet hotad (Maass, Cadinu, Guarnieri & Grasselli, 2003; Willer, 2005). Givet att det är ångestframkallande att få sin manlighet hotad (Vandello et al., 2008) så bör män som får sin manlighet hotad vara mer motiverade att utföra omedelbara handlingar och beslut för att bekräfta sin manlighet. Studien ämnar därför också undersöka huruvida det finns skillnader mellan män och kvinnor gällande egenskaper vilka ses som typiskt manliga, som risktagande (Prentice & Carranza, 2002) och ledarskap (Offermann et al., 1994). En hypotes skulle kunna vara att män kommer att vara mer risktagande och ha en ökad vilja att ta sig an en ledarroll, då detta ses som egenskaper som de förväntas inneha för att bekräfta sin manlighet.

Risk och ledarskap

Risk. En av egenskaperna som tydligt kan kopplas till manlighet, både genom ett evolutionärt perspektiv (Eagly, 1987; Eagly & Wood; 1999; Wood & Eagly, 2002) och genom sociala konstruktioner, kan vara att ta risker (Prentice & Carranza, 2002). Att ta risker tycks vara ett av de mer effektiva sätten att bekräfta och förstärka manligheten, då manlighet verkar vara av sköraste laget och i ständigt behov av förstärkning, som ovan nämnt (Vandello et al., 2008). Ett område som väl inkluderar manlighet och risker är den finansiella sektorn, där det har visat sig att män tar högre risker än kvinnor (Bernasek & Shwiff, 2001; Sunden & Surette, 1998). Män har vidare visat sig ta högre finansiella risker när de är omgivna av andra män som söker samma status som dem själva (Ermer, Cosmides, & Tooby, 2008). Detta är något som ytterligare bekräftar att män är måna om sin status när de konkurrerar med andra män. Det har också bekräftats att män tenderar att ta högre risker när de utsätts för ett hot mot sin manlighet (Weaver, Vandello, & Bosson, opublicerat manuskript). Män tenderar också att föredra en snabb vinst här och nu jämfört med vinst på längre sikt, intressant är dock att dessa resultat endast visade sig när männen trodde att andra män skulle iaktta deras beteende (Weaver et al., opublicerat manuskript). Statistik från Sverige stöder att män tar fler och större risker än kvinnor i riskfyllda spel, då svenska män tenderar i att i större grad än kvinnor vara spelmissbrukare (Rönneberg, Volberg, Abbott, Moore, Andrés, Munck, Jonsson, Nilsson & Svensson, 1999).

En annan analys som undersöker risktagande är en meta analys av Byrnes, Miller, och Schafer, (1999) där det tydligt kunde ses att manliga deltagare var mer villiga att ta risker än kvinnliga deltagare. Intressant var att män tenderade att ta risker även om det var tydligt att

det skulle straffa sig. I samma analys kunde det även ses att kvinnor tenderade att göra det motsatta, att undvika risker även om risken kunde leda till något bättre (Byrnes et al., 1999). Det gick också att avläsa att skillnaden i kön var större i de studier där deltagarna verkligen var tvungna att utföra ett riskfyllt beteende, jämfört med när de rent hypotetiskt skulle ta risker. Detta kan tyda på att den faktiska rädslan för att utföra beteendet är vad som skiljer män och kvinnor åt snarare än att det skulle finnas en skillnad av kognitiv bearbetning av riskfyllda situationer (Byrnes et al., 1999). En anledning till varför män tar mer risker än kvinnor kan även bero på att pojkar, under uppväxten, är under en större social press att ta risker, där pojkars riskfyllda beteende uppmuntras, till skillnad från flickor som under uppväxten är under social press att inte ta risker (Grasmick, Hagan, Blackwell & Arneklev, 1996).

Rishtagande är ett särskilt effektivt sätt att etablera och bekräfta sin manlighet eftersom det är farligt och svårt att förfalska (Prentice & Carranza, 2002). Detta stämmer överens med ovanstående teorier kring identitet och identitetshot där det är lättare att både hota och bekräfta egenskaper som är synliga och svåra att misstolka (Jones et al., 1984). Risk ger ett starkt uttryck och är därmed ett effektivt sätt att visa sin manlighet. Då det förefaller finnas en stark koppling mellan manlighet och rishtagande, ämnar studien att undersöka huruvida ett hot mot manligheten kommer att resultera i ett mer riskfyllt beteende, samt om det föreligger könsskillnader mellan hur villiga män och kvinnor är att ta risker.

Ledarskap. Schein (1975) argumenterar för att de förväntningar som finns för män liknar de förväntningar som finns för ledare i större grad än de förväntningar som finns för kvinnor liknar förväntningar som finns för ledare. Detta innebär att det uppkommer ett problem för kvinnliga ledare eftersom att de förutfattade meningarna om hur kvinnor ska bete sig skiljer sig från de förutfattade meningarna om hur ledare ska vara (Eagly & Karau, 2002). Motsägelsen mellan förväntat beteende för kvinnor och ledare kan få resultatet att individer inte tror att kvinnor har de nödvändiga kriterierna för att bli en bra ledare, eftersom att kvinnor ska vara mer ”communal” och mindre ”agentic”, och ”agentic” är starkare förknippat med ledaregenskaper. Eller så kan kvinnor gå emot de förväntade beteendet för kvinnor för att anta en mer manlig ledarstil. I vilket fall så kommer de kvinnliga ledarna att bli negativt bedömda av andra (Eagly & Karau, 2002). När personer betar sig på ett sätt som stämmer överens med den förutfattade meningen om ledare så kommer de att bli positivt bedömda (Lord & Maher, 1993), därför uppfattas manliga ledare mer positivt än kvinnliga ledare. Trots att det finns en skillnad i män och kvinnors ledarskapstil, så verkar det som om att båda könen är lika effektiva som ledare (Eagly & Johnson, 1990).

Precis som risktagande (Prentice & Carranza, 2002) så är ledarskap förknippat med manlighet (Offermann et al., 1994). Offermann et al. (1994) menar att maskulinitet är ett kriterium för vad som gör en bra ledare. Eftersom män ska vara agentic (Eagly, 1987) och bete sig på ett sätt som betyder att de ska sträva efter kontroll och makt över andra (Bakan, 1966) så förefaller det finnas ett samband mellan manlighet och ledarskap och därför ämnar studien att undersöka huruvida ett hot mot manligheten kommer att resultera i en starkare önskan att uttrycka sig som ledare. Hotade individer kan även vilja uttrycka en starkare önskan att vara ledare då att vara ledare innebär ett tydligt tecken på att en person tillhör ingruppen. Det går att spekulera i att kvinnor inte kommer att vilja uttrycka sig lika starkt som ledare då, att uttrycka sig som ledare, anses vara agentic (Bakan, 1966), och inte communal (Bakan, 1966), och därmed typiskt manligt (Eagly, 1987) och inte typiskt kvinnligt (Eagly, 1987), vilket kan resultera i negativt bedömning av andra (Eagly & Karau, 2002).

Hypotes

Studien ämnar undersöka huruvida maskulinitetshotade män kommer att vara mer risktagande än män som inte blivit maskulinitetshotade, samt om maskulinitetshotade män kommer att, i högre grad, vilja ta sig an en ledarroll framför män som inte blivit maskulinitetshotade. Tidigare forskning har visat att män har blivit maskulinitetshotade i andra länder är Sverige (Vandello et al., 2008; Weaver et al., opublicerat manuskript), därför vill studien även undersöka om samma fenomen förekommer i Sverige. Studien ämnar även undersöka om kvinnor kommer att vara mindre risktagande än män och uttrycka en lägre önskan att ta sig an en ledarroll jämfört med män, oberoende av maskulinitetshot. Fyra hypoteser utvecklades för att undersöka dessa fenomen.

Hypotes ett: Män kommer att uppvisa ett mer riskbenäget beteende när de blir maskulinitetshotade jämfört med män som inte blivit maskulinitetshotade.

Hypotes två: Män kommer att vilja ta sig an en ledarroll i högre grad när de blir maskulinitetshotade jämfört med män som inte blivit maskulinitetshotade.

Hypotes tre: Män kommer att vara mer riskbenägna än kvinnor oberoende av maskulinitetshot

Hypotes fyra: Män kommer att uttrycka en starkare önskan att ta sig an en ledarroll än kvinnor, oberoende av maskulinitetshot.

Metod

Undersökningsdeltagare

Undersökningsdeltagarna bestod av 136 gymnasieelever som antingen gick ett samhällsvetenskapligt program eller ett naturvetenskapligt program. 97

undersökningsdeltagare rekryterades från fyra olika klasser från St. Petris gymnasieskola i Malmö, och 39 undersökningsdeltagare från två klasser från Skolstadens gymnasieskola i Helsingborg. Undersökningsdeltagarnas ålder var mellan 16-21 ($M = 18$, $SD = 0.84$), och det fanns 64 män och 72 kvinnor med i undersökningen. Undersökningsdeltagare rekryterades genom kontakt med ansvarig lärare för klasserna och de fick chansen att vara med i en utlottning av ett par olika priser. Priserna bestod av antingen fyra trisslotter eller en biobiljett. Rektor för respektive skola godkände undersökningen då vissa deltagare var under 18 år.

Material

Experimentell manipulation. Manipulationen bestod av falsk feedback på ett falskt personlighetstest och syftade till att skapa maskulinitetshot hos experimentgruppen. Feedbacken från personlighetstestet presenterades skriftligen när deltagarna i experimentgruppen gjort personlighetstestet och försöksledaren låtsats rättat det. En falsk rättningsmall visades tydligt för deltagarna för att öka förtroendet för att testet och feedbacken var sann. Deltagarna fick läsa följande feedback på sida 2 av enkäten med beroendevariabler: "Personlighetstestet används för att mäta hur manliga (maskulina) individer är. Det används för både män och kvinnor och anger deras grad av manlighet. Nedan ser du din poäng på testet". Härfter följde en skala som sträckte sig från 0 till 100, under 0 fanns texten; "Mycket omanlig" och under 100 stod det "Mycket manlig". På skalan hade försöksledaren kryssat i deltagarens poäng inför deltagaren. Krysset hamnade alltid ungefär vid poängen 15 vilket gav intrycket att testet visade att deltagaren var starkt omanlig. För kontrollgruppen fanns denna skala inte, på sida 2 fanns endast hänvisningar att fortsätta med enkäten.

Det falska personlighetstestet bestod av totalt 18 påståenden med mellan två och fyra svarsalternativ per fråga (se bilaga 1). Exempel på frågor var: "Mina emotionella reaktioner brukar vara: 1) Stabila, påverkas oftast inte av humörsvängningar. 2) Varierade, mina reaktioner kan variera beroende på vilket humör jag för tillfället är på", och "Jag tenderar att känna svartsjuka i relationer: 1) Ganska ofta. 2) Ibland. 3) Det händer, men ganska sällan. 4) Våldigt sällan".

För att försäkra sig om att de inte gick att utläsa hypoteserna gjordes en kort förundersökning på tio personer och vid förundersökningen var det ingen som antog att testet var falskt.

Beroende variabel. För att mäta de beroende variablerna risk och önskan att ta sig an en ledarroll användes en enkät om arbets- och yrkesliv. För att mäta risk användes sex påståenden: Hur viktigt är det 1) "Att ha en trygg anställningsform/fast jobb", 2) "Jag håller med om talesättet 'friskt vågat, hälften vunnet'", 3) "Jag håller med om talesättet 'det är bättre

att ta det säkra före det osäkra”, 4) ”Jag ser oftast riskfyllda situationer som utmaningar”, 5) ”Jag undviker gärna riskfyllda val om jag kan” och 6) ”Jag skulle kunna tänka mig att starta ett eget företag, även om det innebär en hög ekonomisk risk”. Alla frågor besvarades genom en skala från 1 till 7, där 1 stod för ”Stämmer inte alls” och 7 stod för ”Stämmer helt”. Undantaget var för frågan: ” Hur viktigt är det ’Att ha en trygg anställningsform/fast jobb’ ” där 1 stod för ”Inte alls viktigt” och 7 stod för ”Mycket viktigt”.

För att mäta önskan att vara ledare användes tre frågor: 1) ”I ett grupparbete föredrar jag att ta den ledande/dominerande rollen”, 2) ”Jag vill gärna vara ledare i en gruppdiskussion efter denna undersökning” samt 3) ”Det är viktigt att det finns möjlighet att få en ledande position/chefposition”. Alla frågor besvarades med en skala från 1 till 7 där 1 stod för ”Stämmer inte alls” och 7 stod för ”Stämmer helt”. Undantaget var för frågan: ” Det är viktigt att det finns möjlighet att få en ledande position/chefposition” där 1 stod för ”Inte alls viktigt” och 7 stod för ”Mycket viktigt”.

Övriga uppgifter. I undersökningen lämnades även personuppgifter om ålder och kön. Undersökningssdeltagarna fick även möjlighet att fylla i om de hade haft svårt att förstå någon fråga samt om de fått någon uppfattning om vad studien syftade till att undersöka.

Procedur

Studien var en 2 (kön: man vs. kvinna) x 2 (manipulation vs. kontroll) mellangrupsdesign där försöksdeltagarna först fick fylla i ett falskt personlighetstest, och sedan en enkät om sina attityder till de olika beroende variablerna. Försökspersonerna fick ingen information i förväg om vad studien syftade att mäta, för att undvika att deltagarna skulle svara på ett socialt önskvärt sätt. Undersökningen benämndes därför endast som ett personlighetstest med en uppföljande enkätundersökning. Till deltagarna som valt att vara med meddelades således att de först skulle utföra ett standardiserat personlighetstest, och efter det så skulle de fylla i en enkätundersökning om arbets- och yrkeslivet. Innan de började göra undersökningen fick deltagarna flytta isär från varandra och blev informerade om att de inte fick prata med varandra förrän alla var klara med undersökningen.

När de var klara med det falska personlighetstestet kom försöksledarna fram, plockade upp personlighetstestet och låtsades sammanställa ett resultat med hjälp av den falska rättningsmallen. Efter rättningsmomentet av personlighetstestet delades nästa enkät ut och då gjordes den experimentella manipulationen. Experimentgruppen fick feedback om att de var omanliga, detta skedde som ovan nämnt genom en skriftlig feedback där deltagarna fick ett kryss på en manlighetsskala som indikerade att de utifrån personlighetstestet skattades som omanliga: ett hot mot deras maskulinitet. Kontrollgruppen fick ingen feedback om sina

resultat. För att deltagarna dock inte skulle fatta misstankar om att det förekom två olika test satte försöksledaren, istället för ett indikeringskryss på en manlighets-skalan, en bock på sida 2. Inga kommentarer, under eller i testet, indikerade att försöksdeltagarna hade uppfattat att det fanns en kontroll- och en experimentgrupp. Fördelningen till experimentgrupp och kontrollgrupp var randomiserad. Därefter fyllde undersökningsdeltagarna i enkäten med de beroende variablerna.

När undersökningsdeltagarna var klara samlades enkäterna in igen. Efter undersökningen var klar informerade försöksledarna deltagarna om att personlighetstestet hade varit falskt och att personlighetstestet inte kunde avläsa huruvida de vara omanliga. Deltagarna fick även veta att det fanns två olika grupper i experimentet, en kontroll- och en experimentgrupp och att syftet med studien var att manlighetshotade deltagarna samt se generella könsskillnader. Försöksledarna svarade på deltagarnas frågor. Ingen deltagare uttryckte något missnöje över studien.

Resultat

Risk

För att testa hypotesen att manlighetshotade män kommer att uttrycka mer riskfyllt beteende jämfört med icke manlighetshotade män och jämfört med kvinnor så genomfördes en tvåvägs ANOVA för oberoende grupper på samtliga sex frågor om risk. En tvåvägs ANOVA gjordes först för var och ett av de sex påståendena för att undersöka dels en förväntad interaktionseffekt, där män som blivit maskulinitetshotade enligt hypotes 1 kommer att skatta ett mer riskfullt beteende och dels för att enligt hypotes 3 undersöka om det finns en huvudeffekt av kön där män i allmänhet kommer att ha ett högre riskbeteende jämfört med kvinnor oberoende av maskulinitetshot.

Det första påståendet: 1) ”Att ha en trygg anställningsform/’fast’ jobb” vändes och visade en signifikant huvudeffekt av kön, [$F(1,132) = 5.84$ $p = 0.02$]. Män ($M = 5.77$, $SD = 1.78$) uttryckte inte att det var lika viktigt att ha en fast anställning som kvinnor ($M = 6.26$, $SD = 0.96$). Effektstorleken var medium, eta squared = 0.04. Påstående 2) ” Jag håller med om talesättet ’Det är bättre att ta det säkra före det osäkra’ ” vändes och visade också här en huvudeffekt av kön [$F(1,132) = 3.95$ $p = 0.05$]. Männerna ($M = 3.52$, $SD = 1.38$) tyckte inte att det var lika viktigt att ta det säkra före det osäkra jämfört med kvinnor ($M = 3.06$, $SD = 1.29$). Effektstorlek var för detta påstående dock svag, eta squared = 0.03. För det tredje påståendet 3) ”Jag ser oftast riskfyllda situationer som utmaningar” visade samma huvudeffekt av kön, [$F(132,1) = 7.53$ $p = 0.01$] där män ($M = 4.97$, $SD = 1,32$) oftare såg riskfyllda situationer som utmaningar än kvinnor ($M = 4.29$, $SD = 1.49$), effektstorleken var medium stark, eta

squared = 0.05. Påstående 4) ”Jag undviker gärna riskfyllda val om jag kan” vändes och visade samma huvudeffekt av kön [$F(1,132) = 4.35$ $p = 0.04$] där män ($M = 4.08$, $SD = 1.50$) i mindre grad undvek riskfyllda situationer än kvinnorna ($M = 3.54$, $SD = 1.47$).

Effektstorleken var här svag, eta squared = 0.03. Påstående 5) ”Jag skulle kunna tänka mig att starta ett eget företag, även om det innebär en hög ekonomisk risk” visade också det en signifikant huvudeffekt av kön [$F(1,132) = 11.11$ $p < 0.01$] där männen ($M = 4.63$, $SD = 1.80$) i högre grad var villiga att ta den risk som de innebär att starta företag än kvinnorna ($M = 3.64$, $SD = 1.60$). Det fanns här en stark effekt storlek, eta squared = 0.08. Påstående: 6) ” Jag håller med om talesättet ’friskt vågat, hälften vunnet’” valdes bort då det var flera personer uttryckte sig ha svårt att förstå frågan eller inte kände till talesättet.

Ingen av påståendena visade var för sig den väntade interaktionseffekten av att män som blivit maskulinitetshotade i högre grad skulle uttrycka sig som mer risktagande. Alla påståenden visade var för sig på en huvudeffekt mellan könen i hur de värderar risk.

Vidare summerades påståendena 1-5 till en variabel kallad ”Total risk” (Alpha = 0.67). Den väntade interaktionseffekten att män som blivit maskulinitetshotade uteblev också i denna sammanlagda skala av risk. En signifikant huvudeffekt fanns mellan hur män och kvinnor skattade risk [$F(1,132) = 15.76$ $p = < 0.001$] där män ($M = 3.88$, $SD = 0.95$) i högre grad än kvinnor ($M = 3.25$, $SD = 0.88$) skattade ett högt värde i risktagande. Intressant är också att notera att efter sammanslagningen blev effektstorleken mycket stark, eta squared = 0.11.

Ledarskap

För att testa hypotes 2, att manlighetshotade män uttrycker en starkare önskan att ta sig an en ledarroll jämfört med icke manlighetshotade män samt hypotes 4, att män kommer att skatta högre önskan att ta sig an en ledarroll jämfört med kvinnor, genomfördes en tvåvägs ANOVA för oberoende grupper. Först utfördes tvåvägs ANOVA för var och ett av påståendena där det första påståendet om ledarskap, påstående 1) ”I ett grupparbete föredrar jag att ta den ledande/dominerande rollen” visade sig ha en signifikant huvudeffekt mellan könen [$F(1,132) = 3.42$ $p = 0.07$] där män ($M = 5.16$, $SD = 1.62$) uttryckte en starkare önskan att vara ledare jämfört med kvinnor ($M = 4.64$, $SD = 1.58$). Effektstorleken var liten, eta squared = 0.03. För påstående 2) ”Jag vill gärna vara ledare i en gruppdiskussion efter denna undersökning” hittades en signifikant huvudeffekt av kön [$F(1,132) = 6.55$ $p = 0.01$] där män ($M = 3.98$, $SD = 1.77$) uttryckte en starkare önskan att vara ledare i en gruppdiskussion jämfört med kvinnor ($M = 3.21$, $SD = 1.74$). Effektstorleken var medium stor, eta squared = 0.05. Påstående 3) att

det är viktigt ”Att det finns möjlighet att få en ledande position/chefsposition” hade inga signifikanta resultat.

Ingen av det tre påståendena visade på den förväntade interaktionseffekten att män som blivit maskulinitetshotade skulle vilja vara ledare i högre grad än män som inte blivit maskulinitetshotade. En ny skala med samtliga påståenden om ledarskap skapades, denna kategori döptes till ”Total ledare” ($\alpha = 0.61$) En tvåvägs ANOVA utfördes på ”Total ledare”. Det fanns här ingen interaktionseffekt av maskulinitetshotet, det fanns dock en huvudeffekt för män och kvinnor [$F(1,132) = 6.85$ $p = 0.005$] där effektstorleken var medium stor, $\eta^2 = 0.05$.

Diskussion

Denna undersökning ämnade se hur preferenser ändrades när personer fick sin plats i ingruppen hotad. Det som undersöktes var huruvida maskulinitetshotade män dels blev mer risktagande samt om de uttryckte en starkare önskan att ta sig an en ledarroll jämfört med icke maskulinitetshotade män. Det undersöktes även om kvinnor var mindre risktagande än män och uttrycka en lägre ledarskapsvilja jämfört med män, oberoende av maskulinitetshot. Resultatet visade att män var mer risktagande än kvinnor i samtliga frågor, oberoende av manipulation. Män var även mer intresserade av att bli ledare än kvinnor oberoende av manipulation. Den förväntade effekten av hypotes 1, att maskulinitetshotade män skulle visa sig mer risktagande än icke maskulinitetshotade män, visade inte på några signifikanta resultat. Det visade sig även att den förväntade effekten av hypotes 2, att män kommer att vilja ta sig an en ledarroll i högre grad när de blir maskulinitetshotade jämfört med män som inte blivit maskulinitetshotade, uteblev. Detta var inte väntat då det i tidigare studier, så som i Vandello et al., 2008 och Weaver et al., (opublicerat manuskript), har visats att maskulinitetshotade män kommer att försöka bevisa sin manlighet under maskulinitetshot, genom att uttrycka grupptypiska beteende för män.

I Vandello et al. (2008) studie så ökade män aggressivitet beteende under maskulinitetshot, och i Weaver et al (opublicerat manuskript) studie gick det att se att risktagande ökade bland män under maskulinitetshot. Till skillnad från Weaver et al. (opublicerat manuskript) som använde sig utav en manipulation som bestod av att visualisera sig själv utföra typiskt manliga beteende, så användes i denna studie en manipulation som bestod av falsk feedback som indikerade låg manlighet. I Vandello et al., (2008) användes, precis som i denna studie, falsk feedback där undersökningssdeltagares könsidentitet blev hotad i skriftlig form. Till skillnad från denna studie så använde Vandellos et al. (2008) ett

maskulinitetshot där deltagarna istället fick reda på att de hade svarat på ett typiskt kvinnligt vis. För att mäta effekten av maskulinitetshotet använde Vandello et al. (2008) ett formulär där undersökningsdeltagarna skulle fyllas i bokstäver i ord som både kunde bilda både aggressiva ord, eller ord som inte var relaterade till aggressivitet. Weaver et al. (opublicerat manuskript) använde en enkät om finansiella beslut för att mäta effekten av maskulinitetshotet. Denna studie använde sig utav frågor som mätte risktagande och önskan att ta på sig en ledarroll, för att mäta effekten av maskulinitetshot och könsskillnader.

I Vandello et al. (2008), Weaver et al. (opublicerat manuskript) och i denna studie trodde undersökningsdeltagarna de blev eller skulle bli sedda av andra, och att deras omanlighet på så vis blev synlig för andra. Detta eftersom det har visat sig att maskulinitetshot ökar när det finns en risk för individer att bli bedömda av andra (Weaver et al., opublicerat manuskript). Denna studie försökte skapa en situation där undersökningsdeltagarna trodde att de skulle bli bedömda av andra genom att utföra studien i gymnasieklasser där de trodde att de skulle diskutera enkäten efter undersökningen genom påstående 2) ”Jag vill gärna vara ledare i en gruppdiskussion efter denna undersökning”.

Förklaringar till varför maskulinitetshotet inte fick effekt kan diskuteras. En möjlig förklaring skulle kunna vara att maskulinitetshotet var för svagt och därmed inte hotade undersökningsdeltagarna tillräckligt. Om undersökningsdeltagarna inte kände ett maskulinitetshot så fanns det heller ingen anledning att hävda sin manlighet genom att bete sig på ett riskfyllt sätt eller att försöka ta sig an en ledarroll.

En ytterligare möjlig förklaring till varför maskulinitetshotet inte gav någon effekt kan vara att undersökningsdeltagarna innan manipulationen skedde fick veta att undersökningen var helt anonymt. Detta kan ha medfört att hotet inte fick en tillräckligt stor önskad effekt eftersom undersökningsdeltagarna visste att ingen annan skulle få se deras resultat och därför inte kände ett tillräckligt stort hot, eftersom att maskulinitetshot förstärks när individer tror att de kommer att bli sedda av andra (Weaver et al., opublicerat manuskript). Det fanns dock en fråga i undersökningen som tydde på att resultatet skulle diskuteras i klassen efter enkäten, men undersökningsdeltagarna kände det kanske inte som ett särskilt stort hot, då de lätt hade kunnat ljuga om erhållet värde.

En spekulation till varför män inte blev maskulinitetshotade av manipulationen kan också ha att göra med att manlighet i Sverige inte innehåller lika mycket status som i länder så som i USA där tidigare forskning gjorts. Vidare forskning behövs dock för att bekräfta kulturella skillnader på hur manlighet uppfattas.

Tydligt var dock att det fanns könsskillnader för både risk och ledarskap. En anledning till varför hypotes 3, att män kommer att bete sig mer risktagande än kvinnor, fick stöd kan vara för att risktagande anses vara ett sätt för män att bekräfta sin manlighet (Prentice & Carranza, 2002), vilket kan ha fått effekten att män oavsett hot valde att bete sig på ett mer riskbenäget sätt än kvinnor för att styrka sin plats i ingruppen män. På samma sätt så verkar det som om att kvinnor inte känner en lika stor önskan att ta sig an en ledarroll som män. Det kan ha att göra med att maskulina egenskaper är förknippat med att vara ledare, och kvinnor kan bli negativt bedömda av andra om de går emot de sociala konstruktioner (Bakan, 1966) som finns om kön. På samma sätt går det att se att det finns en möjlighet att kvinnor är mindre riskbenägna än män, då detta ses som ett manligt karaktärsdrag, och att det går emot hur sociala konstruktioner (Bakan, 1966) säger att kvinnor och män ska vara.

Övrigt värt att notera att den interna reliabilitet för den sammanlagda variabeln var för ledarskap relativt låg ($\text{Alpha} = 0.67$), dock hade alla påståendena liknade resultat var och ett för sig själv. Det låga alpha-värdet skulle kunna tyda på att det finns olika typer av riskområden. Några av påståenden handlar till exempel om risktagande i mer allmänna situationer medan andra påstående riktar sig till risktagande i mer specifika områden, såsom arbetsrelaterad risk. Hur risk och risktaganden skiljer sig på dessa områden går dock utanför denna studies omfång. Samma analys går att göra för ledarskap som också hade ett relativt lågt alpha-värd, ($\text{Alpha} = 0.61$). I påståendena om ledarskap riktar sig två av påståendena direkt till grupparbeten gällande skola, där det fanns könsskillnader. Det tredje påståendet riktar sig till skillnad från de två första till en framtida ledningsposition, detta skulle kunna förklara det låga alpha-värdet.

Framtida forskning. Framtida forskning hade kunnats göra genom att göra större undersökningar för att se vilket manlighetshot som är mest effektivt. Till exempel kan man jämföra om maskulinitetshot som använder sig av ett beteendemått är starkare, såsom att direkt utföra en kvinnlig handling som i exempelvis Weaver et al. (opublicerat manus) jämfört med falsk feedback som användes i denna studie. I vidare forskning skulle det också vara intressant att jämföra styrkan av ett maskulinitetshot, som felklassificerar en individ till en annan grupp, med ett hot som identifierar individen som en svag medlem av ingruppen. Till exempel jämföra om det finns skillnader i hur hotade män blir när de antingen får höra att de är typiskt feminina, jämfört med när de får höra att de är omanliga. Här kan det spekuleras att en sådan jämförelse skulle visa resultat på att det är mer hotfullt att ses som en ”dålig” medlem av ingruppen, medans ett hot om felklassificering till annan grupp lättare skulle kunna avvisas, om det föreligger en stark identifiering med ingruppen.

Det skulle även vara intressant att utföra samma typ av maskulinitetshot i olika kulturer för att se om det förefaller finnas kulturella skillnader för hur individer blir maskulinitetshotade.

Referenser

- Bakan, D. (1966). *The duality of human existence: Isolation and communion in Western man*. Boston: Beacon Press.
- Bernasek, A. & Shwiff, S. (2001). Gender, risk, and retirement. *Journal of Economic Issues*, 35, 345-356.
- Bosson, J. K., Prewitt-Freilino, J. L., & Taylor, J.N. (2005). Role rigidity: A problem of identity misclassification? *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 552–565.
- Bosson, J., Vandello, J., Burnaford, R., Weaver, J., & Arzu Wasti, S. (2009). Precariousmanhood and displays of physical aggression. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35, 623–634
- Bosson, J. K., Taylor, J. N., & Prewitt-Freilino, J. L. (2006). Gender role violations and identity misclassification: The roles of audience and actor variables. *Sex Roles*, 55, 13–24.
- Blinde, E. M., & Taub, D. E. (1992). Women athletes as falsely accused deviants: Managing the lesbian stigma. *The Sociological Quarterly*, 33, 521–533.
- Blanton, H., & Christie, C. (2003). Deviance regulation: A theory of action and identity. *Review of General Psychology*, 7, 115–149.
- Buss, D. M. (1998). The psychology of human mate selection: Exploring the complexity of the strategic repertoire. In C. Crawford & D. L. Krebs (Eds.), *Handbook of evolutionary psychology: Ideas, issues, and applications* (pp. 405–429). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual strategies theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100, 204–232.
- Byrnes, J. P., Miller, D. C., & Schafer, W. D. (1999). Gender differences in risk taking: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 125, 367-383.
- Crocker, J., Major, B., & Steele, C. (1998). Social stigma. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology*, Vol. 2 (4th ed., pp. 504–553). Boston: McGraw-Hill.

- Doosje, B., & Ellemers, N. (1997). Stereotyping under threat: The role of group identification. In R. Spears, P. J. Oakes, N. Ellemers, & S. A.
- Eagly, A. H., & Wood, W. (1999). The origins of sex differences in human behavior: Evolved dispositions versus social roles. *American Psychologist*, 54, 408–423.
- Eagly, A. H., & Karau, S. J. (2002). Role congruity theory of prejudice toward female leaders. *Psychological Review*, 109, 573–598.
- Eagly, A. H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Eagly, A. H., Wood, W., & Diekmann, A. B. (2000). Social role theory of sex differences and similarities: A current appraisal. In T. Eckes & H. M. Trautner (Eds.), *The developmental social psychology of gender* (pp. 123–174). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Ermer, E., Cosmides, L., & Tooby, J. (2008). Relative status regulates risky decision making about resources in men: Evidence for the co-evolution of motivation and cognition. *Evolution and Human behavior*, 29, 106-118.
- Geary, D. C. (1998). *Male, female: The evolution of human sex differences*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Grasmick, H. G., Hagan, J., Blackwell, B. S., & Arneklev, B. J. (1996). Risk preferences and patriarchy: Extending power-control theory. *Social Forces*, 75, 177-199.
- Jones, E. E., Farina, A., Hastorf, A. H., Markus, H., Miller, D. T., & Scott, R. A. (1984). *Social stigma: The psychology of marked relationships*. New York: Freeman & Company.
- Lord, R. G., & Maher, K. J. (1993). *Leadership and information processing: Linking perceptions and performance*. New York: Routledge
- Maass, A., Cadinu, M., Guarnieri, G., & Grasselli, A. (2003). Sexual harassment under social identity threat: The computer harassment paradigm. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 853–870.
- Marques, J. M., & Paez, D. (1994). The “black sheep effect”: Social categorization, rejection of ingroup deviates, and perception of group variability. In W. Stroebe & M.

- Hewstone (Eds.), *European review of social psychology* (Vol. 5, pp. 37–68). Chichester, UK: Wiley.
- Marques, J. M., Yzerbyt, V. Y., & Leyens, J. (1988). The “black sheep effect”: Extremity of judgments toward ingroup members as a function of group identification. *European Journal of Social Psychology*, 18, 1–16.
- Offermann, L. R., Kennedy, J. K., & Wirtz, P. W. (1994). Implicit leadership theories: Content, structure, and generalizability. *The Leadership Quarterly*, 5, 43–58.
- Prentice, D. A., & Carranza, E. (2002). What women should be, shouldn't be, are allowed to be, and don't have to be: The contents of prescriptive gender stereotypes. *Psychology of Women Quarterly*, 26, 269–281.
- Rönnerberg, S., Volberg, R., Abbott, M., Moore, L., Andrén, A., Munck, I., Jonsson, J., Nilsson, T. och Svensson, O. (1999) Spel och Spelberoende i Sverige – rapport nr 3 i Folkhälsoinstitutets serie om spel och spelberoende, november 1999.
- Rudman, L. A., & Fairchild, K. (2004). Reactions to counterstereotypic behavior: The role of backlash in cultural stereotype maintenance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87, 157–176.
- Schmitt, M. T., & Branscombe, N. R. (2001). The good, the bad, and the manly: Threats to one's prototypicality and evaluations of fellow ingroup members. *Journal of Experimental Social Psychology*, 37, 510–517.
- Schein, V. E. (1975). The relationship between sex role stereotypes and requisite management characteristics among female managers. *Journal of Applied Psychology*, 60, 340–344.
- Sunden, A. E., & Surette, B. J. (1998). Gender differences in the allocation of assets in retirement savings plans. *American Economic Review*, 88, 207–211.
- Swim, J. K., Ferguson, M. J., & Hyers, L. L. (1999). Avoiding stigma by association: Subtle prejudice against lesbians in the form of social distancing. *Basic & Applied Social Psychology*, 21, 61–68.
- Swann, W. B., Jr., Stein-Seroussi, A., & Giesler, R. B. (1992). Why people self-verify. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62, 392–401.

- Symons, D. (1995). On the use and misuse of Darwinism in the study of human behavior. In J. Barkow, L. Cosmides, & J. Tooby (Eds.), *The adapted mind* (pp. 137–162). New York: Oxford University Press.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. In S. Worchel & W. Austin (Eds.), *The social psychology of intergroup relations* (pp. 7–24). Chicago: Nelson–Hall.
- Vandello, J. A., Bosson, J. K., Cohen, D., Burnaford, R. M., & Weaver, J. R. (2008). Precarious manhood. *Journal of Personality and Social Psychology*, *95*, 1325–1339.
- Weaver, J. R., Vandello, J. A. & Bosson, J. K. (opublicerat manuskript). Intrepid and Impetuous: The Effects of Gender Threats on Men's Financial Decisions. University of South Florida.
- Wicklund, R. A., & Braun, O. L. (1987). Incompetence and the concern with human categories. *Journal of Personality and Social Psychology*, *53*, 373–382.
- Willer, R. (2005). Overdoing gender: A test of the masculine overcompensation thesis. American Sociological Association Meetings. Philadelphia, PA, August.
- Wilson, M., & Daly, M. (1992). The man who mistook his wife for a chattel. I J. Barkow, L. Cosmides, & J. Tooby (Eds.), *The adapted mind* (sid. 289–322). New York: Oxford University Press.

Bilaga

Svara spontant.

Kryssa endast i en ruta per fråga.

Mina emotionella reaktioner brukar vara:

- stabila, påverkas oftast inte av humörsvängningar.
- varierade, mina reaktioner kan variera beroende på vilket humör jag för tillfället är på.

Det är viktigt för mig att:

- förstå mina egna känslor.
- gå vidare, jag lägger inte ner mycket energi på att reflektera inåt.

Jag litar på främlingar:

- sällan, tillit är något som man måste göra sig förtjänt av.
- ofta, människor brukar ha goda avsikter.

Oreda på runt omkring mig är något som jag:

- känner behov av att städa upp.
- inte bryr mig om.

Filosofiska existentiella frågor som ”vad är meningen med livet?” intresserar mig:

- mycket.
- lite.

Jag tenderar att:

- Att spekulera i saker jag inte har fakta om
- Ta reda på fakta innan jag spekulerar

När jag ska fatta ett beslut, brukar jag:

- välja snabbt, ofta impulsivt.
- analysera alla alternativ ordentligt.
- ha en tendens att bli tveksam och osäker.

Jag är mest intresserad av:

- orsaker (vad skapar en händelse?).
- effekter (vad är resultatet av situationen?).

När jag gör en bedömning av en person, brukar jag:

- ha en rationell förklaring till min bedömning.
- använda min intuition/”magkänsla”.

Forts. baksida

Jag ändrar sällan åsikt i diskussioner/debatter.

- stämmer bra, jag står oftast fast vid mina åsikter.
- stämmer ganska bra.
- stämmer mindre bra.
- stämmer inte alls, jag är öppen för olika alternativ.

När jag har starka känslor för en person berättar jag det:

- återhållsamt, jag är ganska restriktiv med att visa känslor.
- ibland.
- ofta.
- mycket ofta, jag är uttrycksfull när det gäller mina känslor.

Jag tenderar att känna svartsjuka i relationer:

- ganska ofta.
- ibland.
- det händer, men ganska sällan.
- väldigt sällan.

Tänk dig att någon tränger sig före dig i kön i en butik. Du upplever detta som:

- inte irriterande alls.
- lite irriterande.
- irriterande.
- väldigt irriterande.

På min fritid:

- är jag mycket aktiv med många bollar i luften.
- är jag måttligt aktiv.
- tar jag det generellt sett lugnt.

Jag gillar att ta dagen som den kommer.

- ja, det stämmer bra in på mig.
- det stämmer delvis.
- nej, jag föredrar att planera i förväg.

Jag blir lätt otålig när saker inte blir gjorda som planerat

- ja, det stämmer bra in på mig.
- nej, det stämmer inte så bra in på mig

Jag vill gärna vara den som bestämmer när viktiga beslut ska tas

- ja, det stämmer bra in på mig.
- nej, det stämmer inte så bra in på mig

Jag tänker ofta på hur andra människor uppfattar mig

- ja, det stämmer bra in på mig.
- nej, det stämmer inte så bra in på mig

